

Moravskoslezská pobočka ČBS ve fotografii za uplynulých 10 let (2011–2020) – taxony

JANA TKÁČIKOVÁ

V předchozím čísle Zpráv Moravskoslezské pobočky České botanické společnosti byl zveřejněn příspěvek věnovaný desetiletému působení obnovené Moravskoslezské pobočky (Tkáčiková 2021). Shrnuty byly především aktivity v pořádání každoročních výročních setkání, exkurzí, minifloristických kurzů a determinačních setkání. Původně bylo zamýšleno, že příspěvek bude i shrnutím nálezů zajímavých taxonů, ale ukázalo se, že činnost pobočková byla za uplynulých deset let natolik košatá, že na konkrétní nálezy rostlin už nezbylo v časopise místo. Proto fotografickou přílohu zařazujeme nyní.

V průběhu uplynulých deseti let bylo možné spatřit na exkurzích řadu zajímavých, vzácných, ohrožených, silně i kriticky ohrožených druhů rostlin. Mnoho vzácných druhů rostlin bylo během exkurzí nejen potvrzeno na známých či historických lokalitách, ale byly objeveny i druhy nové pro území. Pozornost ale nebyla věnována jen taxonům z červeného seznamu. Pečlivě zaznamenávány byly i druhy nepůvodní, zplanělé a invazní. V prvním desetiletí obnovené činnosti pobočky proběhlo kromě pravidelných každoročních výročních setkání neuvěřitelných 85 exkurzí a sedm floristických minikurzů. Z více než poloviny konaných akcí jsou k dispozici publikované seznamy druhů a poddruhů v jednotlivých číslech časopisu Zprávy MSP ČBS a také v přílohách, které jsou věnovány výsledkům floristických minikurzů. Můžou být pokládány za tzv. šedou literaturu a s ohledem na své regionální zaměření jsou hůř viditelné. Kvalitně zpracovaná primární data však budou mít využití vždy. Tak jako nám nejsou nyní lhostejné floristické příspěvky regionálních floristů od 19. století po současnost. Kvalitně zpracovaná primární data v podobě správně determinovaných a lokalizovaných rostlinných druhů představují obraz o stavu krajiny kolem nás, změnách a procesech, které v ní probíhají a které pobočkovou činností pomáháme zachytit a zachovat pro budoucí generace floristů.

Počet uskutečněných exkurzí a minifloristických kurzů za uplynulé desetiletí je přesně známý. Stanovit však přesný počet floristických záznamů a přesný počet zaznamenaných taxonů zatím možné není. Jak už bylo zmíněno výše, ne vše je publikováno. V šuplících čekají zejména výsledky z posledních minifloristických kurzů, které představují obsáhlé soubory nových dat. Ta jsou průběžně shromažďována také v digitální podobě díky projektu Nálezové databáze Moravskoslezské pobočky České botanické společnosti (Kocián & Hlisnikovský 2014; www.nalezovka.cz), kde jsou kromě dat z pobočkových akcí zahrnuty také údaje z literatury, a především ze soukromých pozorování členů pobočky. I přesto, že ne vše se podaří do databáze zapsat, ke konci roku 2021 zde bylo úctyhodných 46 298 záznamů.

Jak každý terénní botanik a milovník květeny dobře ví, ne vždy je možné pozorovat a dokumentovat rostliny za ideálního počasí. Někdy napadne ještě v pozdním jaru sníh, někdy prší tak, že foťák nemá cenu vytahovat. Je to patrné i v našem výběru, který je navíc s ohledem na omezenou kapacitu časopisu zúžen na dvacet zajímavých druhů, které mohli účastníci exkurzí v uplynulém desetiletí obnovené činnosti pobočky spatřit. Mezi nejvýznamnější nálezy uskutečněné během pobočkových akcí patří nálezy vzácných druhů nových pro území: hnědenec zvrhlý (*Limodorum abortivum*; CR/C1; Dančák & Fajmon 2015), ostřice zakrslá transylvánská (*Carex depressa* subsp. *transsilvanica*; EN/C1; Hroneš et al. 2019), záraza vyšší (*Orobanche elatior*; VU/C1; Horák et al. 2018), vstavač vojenský (*Orchis militaris*; EN/C2; Tkáčiková 2016), mochna Lindackerova (*Potentilla lindackeri*; DD/C2; Hroneš & Dančák 2021) a řada dalších druhů. Exkurze a další akce pokračují i nadále a můžeme se tak těšit na nové nálezy a povedené fotografické úlovky i v dalších letech.

Použité zdroje

- Dančák M. & Fajmon K. (2015): *Limodorum abortivum*. – In: Hadinec J. & Lustyk P. [eds], *Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae*. XIII., *Zprávy České botanické společnosti* 50: 69.
- Horák D., Hroneš M. & Trávníček B. (2018): *Orobanche elatior*. – In: Lustyk P. & Doležal J. [eds], *Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae*. XVI., *Zprávy České botanické společnosti* 53: 92–93.
- Hroneš M. & Dančák M. (2021): *Potentilla lindackeri*. – In: Lustyk P. & Doležal J. [eds], *Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae*. XIX., *Zprávy České botanické společnosti* 56: 146.
- Hroneš M., Batoušek P., Lustyk P. & Tkáčiková J. (2019): *Carex depressa* subsp. *transsilvanica*. – In: Lustyk P. & Doležal J. [eds], *Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae*. XVII., *Zprávy České botanické společnosti* 54: 68–70.
- Kocián P. & Hlisnikovský D. [eds] (2014): Nálezová databáze Moravskoslezské pobočky ČBS a záznamy rostlin během pilotního projektu. – *Zprávy Moravskoslezské pobočky České botanické společnosti* 3, Příloha 2: 3–12.
- Tkáčiková J. (2016): *Orchis militaris*. – In: Hadinec J. & Lustyk P. [eds], *Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae*. XIV., *Zprávy České botanické společnosti* 51: 118–120.
- Tkáčiková J. (2021): Moravskoslezská pobočka ČBS ve fotografii za uplynulých 10 let (2011–2020). – *Zprávy Moravskoslezské pobočky České botanické společnosti* 10: 10–23.

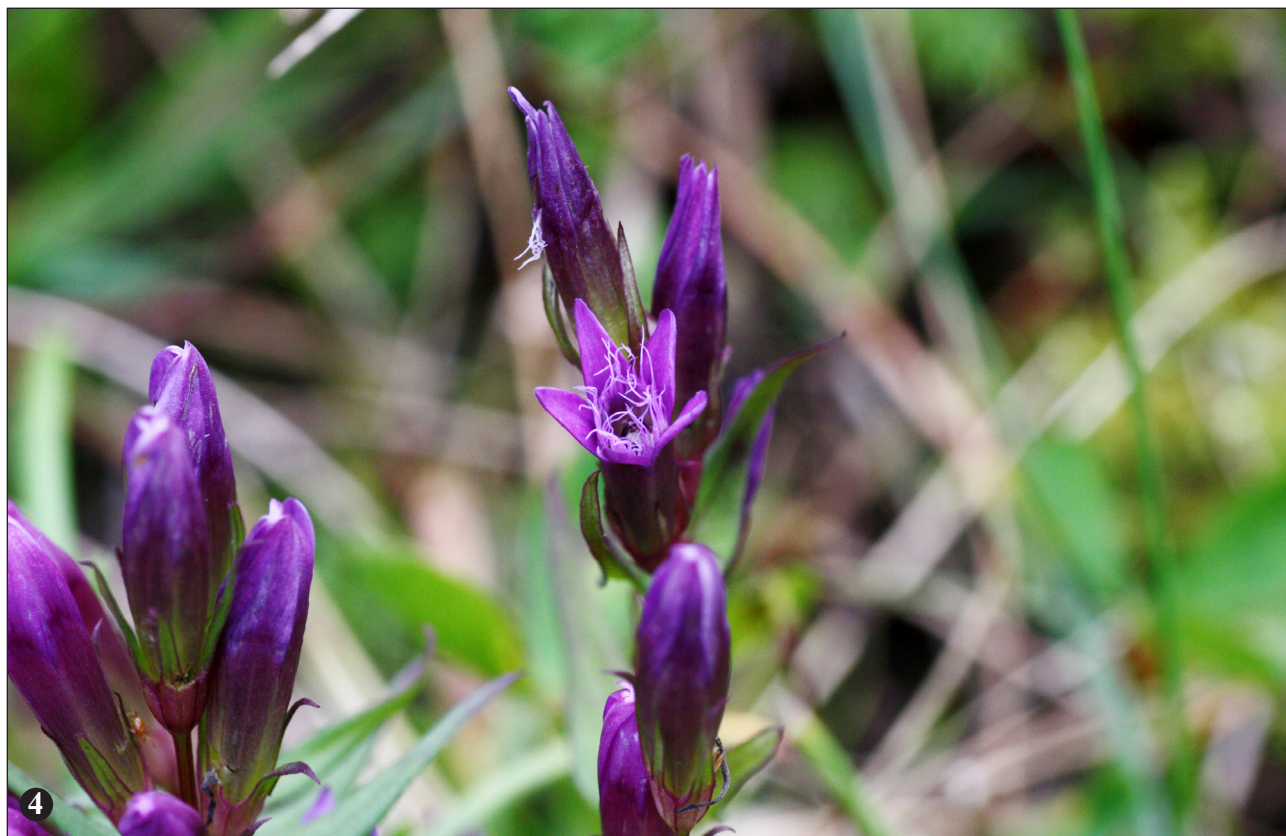
Obr. 1. Ladoňka karpatská (*Scilla kladnii*) – první exkurze obnovené pobočky Za ladoňkami do PR Doubek u Zámrska, 2. 4. 2011. – Foto J. Tkáčiková

Obr. 2. Vstavač mužský znamenáný (*Orchis mascula* subsp. *speciosa*) – exkurze PR Svinec u Nového Jičína, 14. 5. 2011. – Foto J. Tkáčiková

Obr. 3. Sasanka lesní (*Anemone sylvestris*) – floristický minikurz v Plumlově ve spolupráci s ČSOP Hořepník, 5.–7. 5. 2012. – Foto J. Tkáčiková

Obr. 4. Hořeček nahořklý (*Gentianella amarella*) – Bryologická exkurze do údolí Šumného a Hraničního potoka v Hrubém Jeseníku spojená s návštěvou lokality *Cystopteris sudetica*, 15. 9. 2012. – Foto J. Tkáčiková

Obr. 5. Hledíček pobřežní (*Microrrhinum litorale*) – exkurze Za skrytými poklady hornického Karvinska, 15. 6. 2013. – Foto J. Tkáčiková

Obr. 6. Židoviník německý (*Myricaria germanica*) – exkurze Za skrytými poklady hornického Karvinska, 15. 6. 2013. – Foto J. Tkáčiková

Obr. 7. Hnědenec zvrhlý (*Limodorum abortivum*) – floristický minikurz Horní Lidči, 14. 6. 2014.
– Foto L. Plevová

Obr. 8. Hruštička okrouhlolistá (*Pyrola rotundifolia*) – exkurze Botanika na sjezdovkách, 21. 6. 2014. – Foto J. Tkáčiková

Obr. 9. Vstavač vojenský (*Orchis militaris*) – Botanická vycházka do PP Choryňská stráž, 30. 5. 2015. – Foto J. Tkáčiková

Obr. 10. Vrba lýkovcová (*Salix daphnoides*) – exkurze Řekou Morávkou, 22. 8. 2015. – Foto J. Tkáčiková

Obr. 11. Myší ocásek nejmenší (*Myosurus minimus*) – Exkurze do lužního lesa u Olomouce, 16. 4. 2016. – Foto M. Kyselá

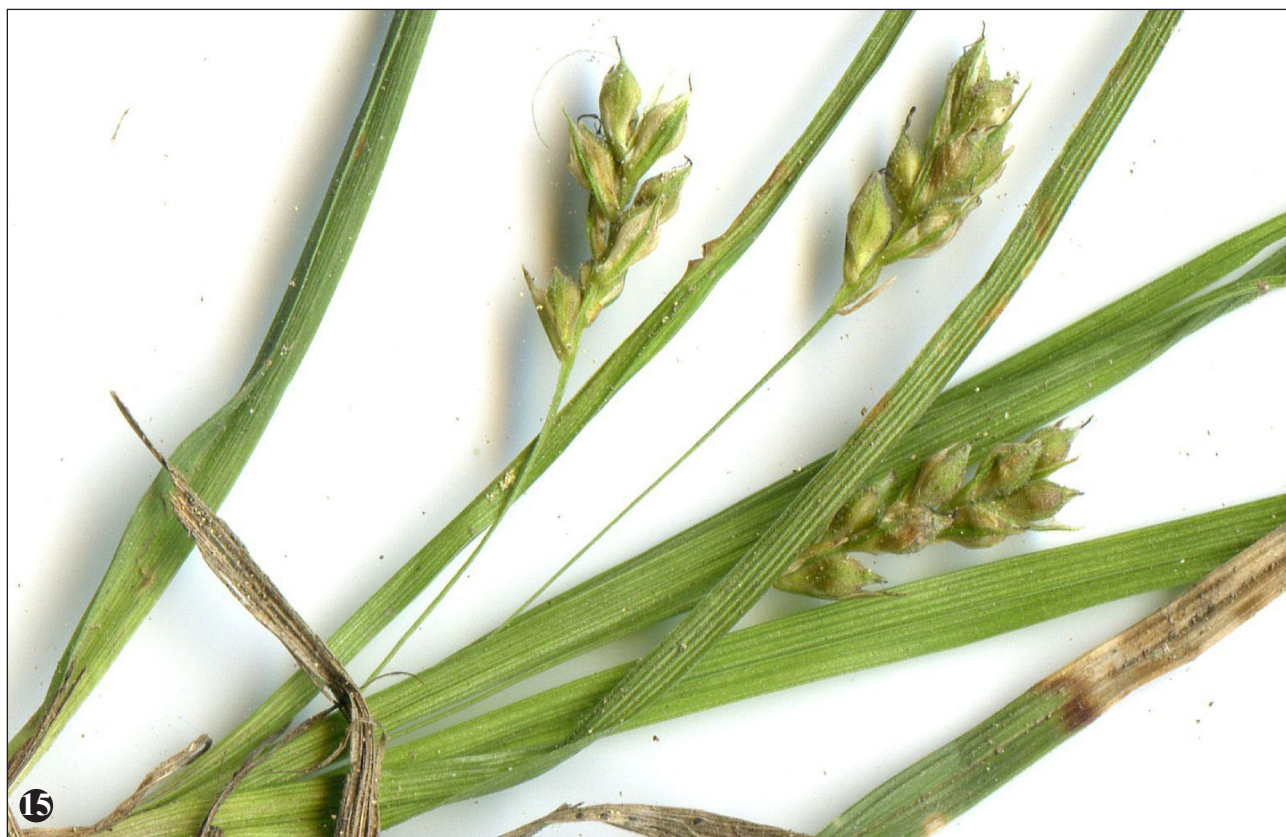
Obr. 12. Vrbovka rozmarýnolistá (*Epilobium dodonaei*) – exkurze spojená se sběrem dat z oblasti Skaličky ohrožené výstavbou přehrady na řece Bečvě, 19. 8. 2016. – Foto J. Tkáčiková

Obr. 13. Okruh plavuníku zploštělého (*Diphasiastrum complanatum* agg.) – exkurze Smilkové pastviny na hřebeni Radhoště, 4. 8. 2017. – Foto J. Tkáčiková

Obr. 14. Švihlík krutiklas (*Spiranthes spiralis*) – exkurze Hledá se švihlík krutiklas – Hostýnské vrchy, Vsetínská kotlina, 19. 8. 2017. – Foto P. Batoušek

Obr. 15. Ostřice zakrslá transylvánská (*Carex depressa* subsp. *transsilvanica*) – Exkurze na lokalitu modrokvěté *Phyteuma spicatum*, 26. 5. 2018. – Foto P. Batoušek

Obr. 16. Zvonečník klasnatý (*Phyteuma spicatum* subsp. *coeruleum*) – Exkurze na lokalitu modrokvěté *Phyteuma spicatum*, 26. 5. 2018. – Foto P. Lustyk

Obr. 17. Kyčelnice devítilistá (*Dentaria enneaphyllos*) – Bryologická vycházka do PP Bludný a PR Smrdutá v Hostýnských vrších, 13. 4. 2019. – Foto J. Tkáčiková

Obr. 18. Starček bažinný (*Senecio paludosus*) – Exkurze do údolí potoka Bělídlo u Domašova nad Bystricí, 17. 8. 2019. – Foto J. Tkáčiková

Obr. 19. Vratička heřmánkolistá (*Botrychium matricariifolium*) – Exkurze za krásami úpatí Králického Sněžníku a Vrbenských rozsoch, 6.–7. 6. 2020. – Foto J. Tkáčiková

Obr. 20. Zeměžluč spanilá (*Centaurium pulchellum*) – Exkurze na louky Filena u Záhlinických rybníků, 25. 7. 2020. – Foto Z. Podešva